

Азамат Надія Євгенівна,
здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра Національної академії
внутрішніх справ
Науковий керівник:
доцент кафедри економічної безпеки
та фінансових розслідувань
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат економічних наук, доцент
Овчаренко Леся Валеріанівна

КОРУПЦІЙНА СКЛАДОВА У ВЕЛИКОМУ БІЗНЕСІ

Забезпечення належного функціонування України як соціальної, правової та демократичної держави буде неможливим без досконалої системи протидії негативним суспільним явищам, серед яких одне з ключових місць займає корупція.

Загальний правопорядок, становлений і закріплений на правових стандартах співжиття суспільства, у якому мінімізовані корупційні ознаки, дозволить Україні вирішити низку проблем, з якими вона зіштовхнулася у наш час.

Загалом, не можна не згадати, наскільки великий негативний вплив корупції в Україні на європейський і євроатлантичний інтеграційний курс нашої держави. Корупція стала системним явищем, що стає на заваді розвитку ключових сфер людського середовища [1].

Тільки досконало створений у правовій державі механізм протидії та запобігання корупції дозволить запобігти поширенню негативних явищ у суспільстві, що виникли внаслідок гострої соціально-економічної, політичної та фінансової криз, а також, власне, наслідків російського воєнного вторгнення.

Одним з невід'ємних елементів забезпечення стабільності системи протидії корупції у державі є розвинутий механізм правового регулювання діяльності великого бізнесу як однієї зі сфер, де корупція, на жаль, стала систематичним деструктивним явищем.

У наш час саме механізм запобігання та протидії корупції у великому бізнесі як важливий елемент стабільності усієї системи державних органів перебуває на шляху свого вдосконалення як під дією національних суспільних запитів, так і в процесі європейської

інтеграції, поруч з іншими соціально важливими сферами, які функціонують в українському суспільстві.

При провадженні активного процесу змін важливо, щоб правовий механізм запобігання та протидії корупції у великому бізнесі акумулював у собі визначні позитивні елементи та критерії, які працюватимуть на підвищення ефективності правової системи України в цілому.

За таких умов надзвичайно важливим видається вироблення пропозицій щодо подальшого вдосконалення існуючого законодавства України у сфері протидії та запобігання корупції через призму та принципи діяльності бізнесу [1].

Розгляд корупції, механізму правового запобігання корупції у великому бізнесі, дозволить створити нам власні рекомендації, які матимуть галузевий сенс та реальну практичну можливість впровадження при здійсненні законодавчого забезпечення діяльності як публічного службовця, так і визначення оптимальний правових умов для запобігання корупції при повсякденному виконанню ним покладених на них зобов'язань.

Більше того, позитивний сенс зрушень щодо запобігання корупції у цій сфері полягає також у тому, що загальне зростання довіри населення до діяльності бізнесу підвищить рівень правопорядку в державі, що позитивно повпливає на функціонування усієї системи держави, а не тільки приватної сфери [1].

У контексті дослідження правового механізму запобігання та протидії корупції у великому бізнесі не можна не звернути увагу на соціально-економічні, політичні та інші фактори, які відбулися в минулому та відобразились на особливостях діяльності бізнесу в наш час, що дозволить визначити особливості того реального кола правовідносин і тотожних до них суспільних відносин, де корупція взагалі можлива як соціальне явище.

Вплив на діяльність бізнесу в Україні відбувся, насамперед, у зв'язку з політичною кризою 2013–2014 років, початком у 2014 році військової агресії Російської Федерації проти України, що набула гострої фази у лютому 2022 року з одного боку, а також через євроатлантичний та європейський інтеграційний курс, до якого була залучена наша держава, починаючи з 2015 року з іншого боку. Усе це, безумовно, являється обсягом факторів, які повпливали на ступінь і стан поширення корупції в діяльності бізнесу в Україні [2].

Варто відзначити, що вищезазначені негативні явища не є вичерпними в реаліях розвитку та функціонування правового

механізму запобігання корупції в Україні загалом, елементом якого в контексті нашого дослідження є сфера бізнесу.

Проте хочемо зауважити, що безпосередню актуальність цього дослідження обґрунтовує не кількість факторів деструктивного впливу на середовище великого бізнесу, які оптимізують корупційне середовище, створюють, наприклад, корупційні ризики, а те, що такі ризики існують в незалежності від того, яку правову політику обере держава, розробляючи та ухвалюючи ті, чи інші нормативно-правові акти, покликані запобігати корупції в досліджуваній сфері, а тому механізм повинен бути створений всебічно, тобто врахувати особливості публічної служби як спеціалізованого напрямку діяльності держави, корупції, з якою така діяльність зіштовхується, а також забезпечити розумний баланс суспільних інтересів і запитів, що таке негативне явище хочуть локалізувати з, власне, відповідальністю публічних службовців юридичних осіб публічного права, які вчинили правопорушення, пов'язані з корупцією та корупційні правопорушення. На нашу думку, визначення пропорційності у такій ситуації є достатньо складним доктринальним завданням [2].

Фінансово-економічні кризи, що існували в Україні на кінці 1990-х років створили нові умови для існування правового нігілізму в діяльності публічних службовців, що з часом переросло в систематичну корупцію, яка вийшла на загальнодержавний рівень.

Такі періоди характеризуються недостатністю правових досліджень юридичної науки щодо проблематики корупції та створення реальних механізмів для її подолання. З іншого боку, корупція на загальнодержавному рівні, що мала місце також і в діяльності вищих посадових осіб держави не завжди була стимулюючим фактором для ініціювання ними законодавчих процесів, пов'язаних зі створенням механізму правового запобігання та протидії корупції в діяльності бізнесу [2].

Нині, як ми переконані, суспільне середовище в Україні змінилося кардинально, що, у свою чергу, обґрунтовує як наявність нових досліджень правового механізму протидії корупції в діяльності бізнесу, так і забезпечення законодавчого процесу з цього приводу, який з року в рік набирає обертів з точки зору позитивних зрушень.

Іншою особливістю механізму протидії та запобігання корупції в діяльності бізнесу є те, що вона тільки вийшла на

шлях широко рецепіювання міжнародних правових принципів, а тому аналіз такого роду продовжує бути актуальним і зараз.

Водночас, незважаючи на позитивні зрушення в процесі розвитку правового механізму запобігання та протидії корупції в діяльності бізнесу, починаючи з 2015-го року з часом практична реалізація запозичених міжнародних засад потребувала відшукання порозумінь з нашими реаліями, що також є актуальним для сучасної доктрини права та політичних особливостей нашої держави [2].

Дійсно, вказана проблематика є цілком логічною, а її виникнення обґрунтованим, оскільки не тільки фінансово-економічні, а й суспільні відносини в Україні значно відрізняються від тих, які мають місце в розвинутих західних країнах.

Список використаних джерел

1. Аналітична довідка «Боротьба з корупцією. Роль бізнесу в Україні». Київ: ТОВ «Фарбований лист», 2011. 51 с. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1483/Borotba%20z%20koruptsiiei.pdf>.

2. Жукова, Т.А. Вплив корупції на приватний сектор / Т.А. Жукова, А.С. Шестопап // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 27 травня 2015 р. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, М.М. Петрушенка. Суми: СумДУ, 2015. С. 382–383. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/141448737.pdf>.

Буковська Ольга Анатоліївна,
курсант навчально-наукового
інституту № 1 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

професор кафедри оперативного-
розшукової діяльності Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент

Марков Михайло Миколайович

АНТИКОРУПЦІЙНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ

Державна антикорупційна програма з виконання Антикоруупційної стратегії визначає заходи, спрямовані на реалізацію Антикоруупційної стратегії, які є обов'язковими для виконання державними органами, органами місцевого